

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

De Pompa, Qva Hæc Visitatio Intityta, Et Qvomodo Taicosama receptus sit
ir arcem Iurazu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

in animum induxerit, tandem illam visitationem perficere: precebat enim parum honorificum, si promissioni suæ, etiam cum quo periculo, non fecisset satis; abjectique animi argumentum, si non faciendo visitationem declarasset se timere Quabacondonum. Eodem incitabat, imò cogebat, quòd iam omnes Domini inuitati ad celebritatem illam conflaxissent, & reliqua omnia rata essent: ad hæc quòd videret rem in tantam Quabacondonini inuiriã vergere, vt ipse palam & aperta vi se vindicaturus reuertetur. Quocirca studiosè in animo omnia versans; & in euentus futuros sese communiens, palatium Quabacondoni adit; sed modo quo iam iam subiiciemus.

DE POMPA, QVA HÆC VISITATIO INSTAURATA, ET QUOMODO TAICOSAMA RECEPTUS SIT IN ARCEM IURAZU.

TAicosama prædie Visitationis, solenni apparatu in itinere præmisit cõjugem suam, nomine Mandocorosomam, tunc agentem Fuscimi, vno ab vrbe Meaco milliario dimidiato, vbi Taicosama nouam condidit urbem, & iam palatia circumcirca totius Japoniæ magnificentissima; præmisit, inquam, nepotem cum nobili & illustri suo comitatu pro dignitate suam miseret. Quod in hunc modum accidit:

Primum omnis aulica turba longissimè, nempe ad tria passuum millia, pulcherrimo ordine præcedebat: quam custodiæ causa præcedebat ingens vis militum, ab armis ita nobiliter instructorum, vt in quouis celeberrimo spectaculo comparere poterint. Secundo loco insequabantur tres arcæ longæ & grandes, elegantissime opere, quibus inclusæ erant Mandocorosamæ vestes. Hic præcedebant quinquaginta aliæ cistæ, quibus inerat vestes pedilicuarum eius, aliarumque Dominarum comitatum ipsam. Deinde sequebantur quindecim vel sedecim equi, qui ornamentorum suorum splendore omnium in se oculos conuertebant, atque etiam corda, ingentibus suis opibus, quas occultè gustabant. Erant enim auro argentoque ac reliquis ornati donis, quibus ipsa vnâ cum marito donare Quabacondonum eiusque familiam debebat. Quintum locum tenebant primarii aule Domini, omnesque & singuli inuicti equis, ac stipati suis, quisque aulicis & vasallis torica veste indutis. sexto prodibant lecticæ octo, cuiusmodi in Europa non videntur, humeris deportatæ, quæ suo splendore non minus illustrem equitatum totum reddebant, quam gratum ob

artificium quo erant constructa. Atque in his deferebantur aliquot nobiles feminæ. Post has sequebatur lectica, qua inuehebatur Mandocorosama, quæ pretio & artificio has alias longius excedebat, quo persona quæ illa ferebat dignitate & honore cæteris plus antecellebat. Habebat hæc lectica in parte anteriori veluti cæcellos mille sectionibus artificiosissimè implexos, per quos Mandocorosama omnia videbat, ipsa non videbatur; ferebatur autem humeris quorundam anteambulorum, splendide vestitorum. Post hæc turba centum eoque amplius lecticarum, eadè forma (quæ erant aliarum nobilissimarum Dominarum) & similiter in se omnium obrutus suo ornatu conuertebat, sequebatur. Dehinc visebantur centum quinquaginta feminæ, omnes equites splendideque vestitæ, vultu subtilissimo velo obtecto, quod ex vertice in faciem delabebatur; caput verò pileolis opertum habebant pretiosissimis, siue artem siue ornatum spectes. Quælibet autem suum habebat comitatum, & simul viros quosdam; quorû quilibet freno duos equos ducebat. Postremo loco reliqui omnes maximo numero sequebantur. Hac igitur splendidissima pompa Mandocorosama ingressa arcem Iurazu, consueta cærimonia cum Quabacondono perfecta, obrulit ei multa dona ex auro, argento, panno damasceno, & alias res nobiles. Quabacondonus autem in vicem eum multo pretiosioribus remunerabatur.

Die insequenti deinde Taicosama è suo palatio, quod non longe aberat à Iurazu, & quò pridie se contulerat, digressus, cum vniuersa nobilitate Iaponiæ in viam versus nepotis palatium se dedidit, hoc ordine:

Primò à palatio, ex quo egrediebatur, vsque ad Iurazu, curauit in ordinem disponi septingentos milites, qui omnes gladium strictum in manibus tenerent, nec à se mutuo nisi duobus tribusve passibus distarent. Omnes hi erant ex populo Domini Mino, nepotis Nobunangæ, cui iure debebatur Imperium; sed vt in Iaponia magna est rerum vicissitudo, effectus est nobilis aulicus eius, qui prius fuerat minister & Capitanus eius aui, & à quo habuit regnum Mino, sicut diximus in litteris annuis, cum ageremus de Meaco. Constituta ergo hac militum custodia, primi omnium prodibant trecenti illustres Domini, cum suæ dignitatis insignibus, ac singuli comitatu aulicorum suorum aliorumque subditorum stipati. Hos proximè insequiebantur cæteri Domini, quorum alii arcum, alii enses, alii pugionem, alii alia arma Taicosama præferabant. Ponè succedebat currus, in quo erat Taico-

Taicofama, cuius opes ratione auri quod habebat & artibus quod cernebatur in sculptura venustissima, ita capiebat spectantium animos, ut sui compotes non viderentur.

Trahebatur à binis bōbus atri coloris & grandibus; quarum cornua erant inaurata, ipsa verò pannis purpureis aureisque cetero pretioso ornatu operta; res ad aspectum non solum magna, sed etiam jucundissima. Vtebatur autem bōbus, non quod desissent illi equi, ad tam solennem apparatus idonei, cum alioquin milleni huic pompæ adhiberentur; sed ut hoc ritu declararet, quod inuiolabiles esse debeant priscae Japoniorum consuetudines & mores: quibus præcipitur, ut in similibus pompis (quæ proprie sunt familiae Dairi, veri antiquissimi que horum regnorum Domini) Dominus Tensæ, curru triumphali, sicut Taicosama, trahebatur. Erat quoque hic currus circumdatus multis honorariis adolescentulis, aliisque nobilibus iuuenibus; qui pedites maiorem reverentia & honoris causa erga Domini sui maiestatem procedebant.

Cum ergo Taicosama cum tanto apparatu urbem Meacensium transiret, ecce tibi ex altera plateæ parte apparent multi Domini equites, qui è Quabacondoni digressi palatio obviam procedebant Taicosamæ, eoque cōspecto omnes ex equis descendebant, sicut fecerant quoque omnes è familia Taicosamæ, qui ipsum processerant, ordinèque utrinque dispositi, viam parant curru transitoris. Paulo post aderat & Quabacondonus in alio curru, qui pretio splendoreque non multum cedebat curru patris. Hi insequabantur Cunghi, Domini ex stirpe & prosapia Dairi, quoque suo corporis cultu, comitante aula. Uterque currus Taicosamæ & Quabacondoni obviam sibi facti sunt in platea prima. Sed antequam omnino alter alteri jungeretur, uterque factis magno à se mutuo intervallo substitit. Interim Quabacondonus imperabat Dairo & Præregi Meacensi, ut ex sua parte irent obviam Taicosamam, & consuetas salutationes præstarent. Curru Taicosama duos alios amandabat, quorum alter eorum erat Quabacondonus Christianus Nobunange gener, unusque è maximis Japoniæ Principibus: alter erat Dominus Tangi maritus Domini Donnæ Gratia, ut reciperent ex sua parte Dominos à Quabacondono ad se missos: sic prorsus ut istorum omnium thesauri obcurrerent in spatio illo, quod medium inter Quabacondonum & Taicosamam intercedebat. Legatione acceptata, Taicosama retro currus suos obuerterunt, & proximi ei genibus manibus humi defixis clara voce lingua Japonica dixerunt: Quabacu vocat

senesciu banizi, quod sonat lingua nostra: Ait Quabacondonus, ut profectio Vestre Cellitudinis ad domum suam sit pro mille hominibus, & decem millibus seculorum; ac si nos modo nostro diceremus: Fiat cum felicitate multorum, eorumque prosperiorum annorum. Ad que verba senex intra curium respondit voce admodum gravi & fastuosa: Sachge icatei icarei, id est, dicite illi, ut porro progrediatur, & ego proxime sequar. Hac prima caeremonia finita, rursus Domini illi inscenderunt suos equos, & eodem ordine, quo venerant, comitantes Quabacondonum reuerterunt in Iurazu; Taicosama similiter cum suis omnibus Dominis idem iter prosequatur. Qui, quoniam erant à viribus illustres: & viri Principes, eodemque ordine, singuli suis aulicis stipati, ut Taicosama iacebant, magnum ornamentum & splendorem huic celebritati attulerunt. Ac tantus horum Dominorum aliorumque numerus fuit, ut à matutino tempore vsque ad secundam pomeridianam continenter transirent. Cui vero à Taicosama commissa est præcipua cura totius huius pompæ & apparatus instituti, fuit Genefoin Gubernator, vel potius Prorex Meacensis, vnus ex Taicosamæ intimis, apud quem non parum promouet res nostras, tantoque affectu, atque si de suis ageret.

Taicosama cum peruenisset ad arcem Iurazu, de curru non descendens, ingressus est palatij arcem, & delatus ad locum sibi destinatum, descendit, magnoque honore & caeremonia à Dominis introductus est in arcem, vbi consueti ritus sunt repetiti, in quorum sine regia omnia donà in sua præsentia prolata secundum Iaponia morem Quabacondono obtulit; qui ea sibi carissima esse ob dignitatem & pretium non obscure demonstrauit, ac multo magis propter fauorem, quem illi patrius hoc ritu deculit; merito omnibus aliis rebus anteferendum. Quæ circa ut grati animi aliquid erga eum testimonium vicissim relinqueret, eiusque beneuolentiam corroboraret magis, qui per oratorem inuenerat unquam habitum cupidus erat huiusmodi munerum, conatus est illum munificentia & humanitate vincere. Itaque Taicosama longè præstantiora & pretiosiora donà obtulit, quam ab ipso accepisset. Apparatus pompæque omnis trium dierum, quibus Taicosama in Iurazu permansit, conuitia, ludii, aliæque recreationes in concentu musico, comediis, & aliis exercitiis, tortalesque fuere, ut si referantur, omnem fidem superatura videantur: ut merito hominibus arctis conueniat cum rebus in ea peractis. Iurazu enim aliud non est, nisi omnium voluptatum coniunctio. Verum versutus senex, à conscientia stimulatus, cum vacuus metu non esset, ob contumeliam

liam antè nepoti illatam, ne tandem hæ delicia & blandimenta funesto aliquo exitu terminarentur, & tutiore loco suæ res esse imperavit pluribus in partibus arcis Giurazu homines integritate fidei disponi: simulque curavit, ut Quabacondonus in aliud partium diuerteret, eo quod in tanta vicinia parum effici possent. Postea ad leniendum placandumque nepotis animum excogitavit extraordinarium remedium, ut nimirum cum eo colloqueretur astuta vulpis instar, mille insolitis blanditiis mellitissimisque verbis illi persuaderet, se intimè ipsum amare, & licet lingua non potestis exprimeret, nec etiam posset exprimere, sui affectus in ipsius vehementiam, tamen facta ipsa longè verius & luculentius testimonium præbere, quàm altè pectori suo semper infixus fuerat, quod cum inter omnes nepotes in successorem suam elegisset, idcirco in ipso, velut in vnico suæ senectutis baculo, se speram collocasse, ab eoque tanquam columna solidissima gloriam totius generis sui pendere.

Quamobrem occasione huius solennitatis, quæ singulis annis illi opportunitatem sermonis huiusmodi cum nepote celebrandi offerebat, Taicosama illico rem aggressus est, ei in diebus cum se mutuo, ut pater filium, complecti debeant, turpissima macula aspersum iri vtriusque existimationem, si vel minima dissensio inter ipsos exorta esset. Verùm quamuis Taicosama iuuenem ad concordiam impelleret, nobilitas tamen, ipsique aula ceteros, sibi persuadere non poterant, (tanta erat iniuriæ grauitas & offensio, quam Quabacondonus in Taicosamam antè demonstrarat) ipsum, contra communem Iaponiæ morem, a cædendo trui in hac celebritate abstenturum. Atque ideo omnes rebus prospiciebant, & in adibus suis custodes constituebant, ne extra prouiso oborta aliqua mutatione regni è medio tollerentur. Quæ res omnibus ita certa erat, ut si vel minimus excitatus fortè strepitus, existimarèt quæri ad eandem Taicosamam. Vnde vna trium illarum noctium publica per urbem fama volabat Taicosamam esse occisum. Cui famæ causam præbuit nocturnæ translatio in locum laxiorem theatri, in quo agenda erat comædia. Cum enim esset ingens illius machina, opus erat, & hominibus multis, & multis accensis facibus, ad illud transferendum. Quia autem, ut fieri solet, translatio illa facta est cum multis obfusis clamoribus, agitationeque varia tædarum: qui foris erant & longè audiebant & videbant, in suspensionem venerunt cædendam esse: sic prorsus, ut multis horis, magna que parte noctis Meaci non exiguum esset ea de re inter homines murmur, donec

orta luce animaduenterunt se halucinatos. videbant enim sine
perturbatione lætitiã publicã continuari.

Triduo in his deliciis consumpto, Taicosama cum omni com-
mitatu suo inuitatus est ad aliud conuiuium, à Fidandono sum-
morum Iaponiæ Dominorum vno, genere, fortitudine, aliisque
dotibus illustrissimo instructum, sumptibus immensis, & quale in
tales conuiuas, taliq̃ue tempori gaudij & lætitiæ plenissimo, cõ-
petebat. Nam in auro tantum, quo scutellæ & fercula obducta
fuerunt, illi solum conuiuii seruitura, impensa facta est mille
quadringentorum scutatorum. Licet multi illustres Domini mis-
sis præclaris ad Fidandonum muneribus nonnihil impensas has
imminuerunt. Lex enim est in his regnis nobilis cuiusdam huma-
nitatis & ciuilitatis, vt, quando Dominus aliquis illustris conui-
uii excipit Dominum Tensæ, omnes alij Domini æquẽ illustres
ad eum magni pretij munera mittunt: sic vt in hoc epulãm Fi-
dãdoni, vnus illi muneris loco miserit quatuor millia aureorum.

Qua de causa tolerabiles videri poterant sumptus, si de conuiuii
tantum instruendo agatur: at quoniam sæpius dona, eaq̃ue maxi-
ma, pariter offerenda erant Taicosamæ, in immensum sumptus
excescebant. Mos siquidem receptus est, dum illustris persona ad
conuiuium inuitatur, vt est Dominus Tensæ, noties illi propina-
ri potum, ac quoties patera offertur, simul offerri donum pro po-
tu vini illi porrecto. Fidandonus igitur prima vice obtulit Taico-
samæ quater mille & quingentos aureos, in totidem auri frustis.
altera, magnam vim ferici; tertia, multos pannos damascenos; re-
liquis alia non absimilia, sic vt dona omnia, nouem illis vicibus
oblata, valorem decem millium scutatorum longè excesserint.
Verum ô momentaneum & fallax huius vitæ gaudium, tantæ mi-
seriæ principium! Dum Fidandonus cogitat, se inter tot fauores,
applausus, & festas conuiuarum voces ad culmen felicitatis con-
scendisse, ecce mox importuna mors illi eripit vitam, suiq̃ue stulti-
tæ conscium reddidit, dum risum doloribus, publicam læti-
tiam acerbo miscet planctu, idque paucis post Taicosamæ in Fus-
cimo reditum diebus.

In Fidandoni ædibus Taicosama vnum tantum diem hæserat,
licet aulici eius in tertium vsque diem in summa lætitiã & volu-
ptate ibi commorati sint. Inde autem digressus, sequenti die cõ-
tulit se in domum Gierazo, octo regnorum Domini, vt cum eo
pranderet, vbi neque minore honore, nec inferiore pōpa, quàm
aliis duobus factum erat, exceptus est. Qui eodem modo, post
discessum Taicosamæ in Fuscimo, eius aulam in tertium vsque
diem,

diem, uti fecerat Fidandonus, secum detinuit.

Fuscimum reuersus Taicosama, ab eo tantopere amarum, & sedem figere constituerat; cum nescio quid agi debuerit, ipse magnam capiebat voluptatem, ut maiori spectatorum applausus tota perageretur, curauit Fuscimum euocari Quabacondonum, rogauitque ut partem aliquam illius actionis sustineret. Iet. non abnuit conditionem: personamque suam cum tanta laude & approbatione omnium sustinuit, ut arrogantissimus se impatiens laudum, quibus adolescens ab omnibus in celum reuebatur, tantum non miserè occultis inuidiæ moribus confunderetur. Suspicebatur enim palmam in hoc spectaculo dari neque eumque sibi anteferri: nam nonnunquam & ipse se ingerere tripudia, & saltatum, sed motu corporis tam incompotito & incondito, ut decrepitem & delirum senem exprimeret.

At callidè dissimulans sibi molesta esse nepotis præconia, ipso momento, Gofonio filio Nobunaga, qui in hoc exercituum nere non cedebat Quabacondono, mandauit ut ipse quoque tantu industriam suam probaret, nempe ut hac ratione laudem potis imminueret, si ex æquo aliquis cum eo uenustate gestu certaret. Verum callidus adolescens paruit quidem mandato Taicosamae, sed data opera multos inter saltandum errores commisit, ut primas partes, quod modestia ab eo postulabat, relinquere Quabacondono: senique ita placere errores ab adolescente committi, ut nulla interposita mora, donarit illum sex millibus sacrorum, & remotis arbitris cum eo collocutus, nullum finem facerem enumerandis beneficiis, quæ a patre eius Nobunaga acceptisset: ac idcirco se vehementer dolere, quod nimia seueritate ipso actum esset mittendo cum exultatum in extremas lapsum partes. licet id factum non esset, ut prorsus suis exueretur regibus, sed meliora illi attribuerentur: cuius rei plenam fidem faceret yberimæ suæ ex oculis defluentes lachrymæ. Sed non erant in hac vice cum homine inepto & fatuo: probè enim norat sensum eius astus, & lachrymas illas non esse Crocodili lacrymas, quæ ab oculis ex simulationis arcano essent extortæ: iam enim tantum annum statu suo fuerat spoliatus, & in exteras regiones actus: cumque eum ad aulam reuocasset, ne verbo quidem inciderat, se uelle eum regnis suis restituere, tantum abest, ut uoluerit augere melioribus.

Occasione autem huius solennitatis & pompa, uisum est Quabacondono secundò inuitare patrum suum, ad uisenda ingentia & sumptuosa palatia, quæ Fuscimi, eius amore adductus, exornauit.

set. Nec minoribus, quam primum Meaci, impensis, hoc conuiuium secundū apparari iussit. Non ausus fuit Taicosama palam recusare, sed promittendo in dies se postero die affuturum, rem tam longè prorogauit, vt tandem Quabacondoni conatus in nihilum reciderit. Quæ res cor eius ita exasperauit, odioque acerbissimo in patrum accendit, vt mœstissimus & ex melancholia quasi ager reuenter in Iurazu, vbi (vel ad leniendam doloris acerbiteriam, vel vt exercitatione corporis promptior redderetur, ad perficiendum facinus animo destinatum) nulla alia re se oblectabar, quam spectandis certaminibus palæstrarum, digladiationibus, & sagittariis in scopum collimantibus, aliisque exercitationibus ad artes bellicas spectantibus: ac in dies ferocior & crudelior in hominibus trucidandis reddebat.

QVA OCCASIONE TAICOSAMA IN NECEM
QVABACONDONI CONSPIRARIT.

QVABACONDONVS videns se in altum quoddam difficultatum pelagus proiectum, (is ferè omnis ambitionis humanæ fructus est) primarios quosque Dominos in partes suas allicere conabatur. Cumque arbitraretur, ad id commodè extraque omnem suspicionis aleam præstandum, sibi sufficere dignitatem nouam, possessionemque Imperij, etiã interposito fœdere, illos sibi deuinciendos putauit. Itaque cuidam Domino sibi fido, nomine Scirabingo, commisit, vt ab illustrissimis quibusque aulae Dominis nomine suo postularet, vt cum iure iurando Chami facto sanctè spõderent, scriptoque etiã, quod æquum erat, manu propria testarentur, se fideles Domino suo futuros, paratosque ad præstanda syncerè officia sua in iis, quæ ipse imperasset: talem enim esse modum vnum fidelitatis, amoris, & considerationis à Iaponiis vsurpari solitum.

Scirabingus igitur mandato Domini sui facturus satis, primò conuenit quendam nouum regnorum Dominum, dictum Achiomar: sed is ab omni ratione alienum putauit, iuramentum fidelitatis exigere ab eo, qui nulla suspitione laboraret, nec vlla re grauis & onerosus fuisset: respondit ergo, quoniam non videret causam vllam postulari, sibi videri, nec præstandam esse fidem, quæ exigeretur. Hoc responso dato, Achiomar rem retulit ad Taicosamam, petito consilio, quid facto opus foret. Ille autem consuluit, vt præstaret iuramentum à Quabacondono postulatum. Omnia tandem supradicta scripta, quæ collecta sunt, depo-